

КЛАСИФІКАЦІЯ НАПРЯМКІВ МОТИВАЦІЇ

Дегтяренко О.О.

При мотивації персоналу досить важливим є знання класифікації напрямків мотивації, яка полегшує і підвищує точність визначення оптимальної системи мотивації на підприємстві.

На сьогодні існує багато підходів до класифікації факторів, що мотивуються, але немає досконалої класифікації напрямків мотивації. Мотиваційні заходи в основному поділяють на позитивні та негативні, матеріальні та нематеріальні.

Автор пропонує класифікувати мотивацію за такими напрямками:

- за часом проведення:

1. **Разова.** Заходи з мотивації і витрати виконуються одноразово.
2. **Періодична (наприклад, сезонна).** Заходи з мотивації застосовуються періодично, через деякий час.
3. **Постійна.** Заходи з мотивації відновлюються у досить короткий проміжок часу (наприклад, щоденно) та постійно.

- за призначенням:

1. **Планова.** Загальна мотивація.
2. **Заохочувальна.** Заохотити працівника працювати, якщо він ще не має бажання активно працювати чи втрачає інтерес до роботи.
3. **Розвиваюча.** Розкриття певних навичок та талантів персоналу.

- за видом (формою):

1. **Преміальна.** Нагородити працівників за якісну і постійно своєчасно виконувану роботу.
2. **Бонусна.** Додаткова нагорода найкращих працівників за індивідуальні досягнення.
3. **Підтримувальна.** Утримувати працівників на роботі, запобігання плинності кадрів, підтримати досягнутий рівень роботи.

- за часом витрат на мотивацію:

1. **Попередня.** Кошти на мотивацію витрачаються на початку

виконання роботи.

2. **Часова (розстрочена).** Кошти на мотивацію витрачаються протягом всього часу виконання роботи.
3. **Результатна.** Кошти на мотивацію витрачаються після виконання роботи.

- за джерелами фінансування:

1. **З власних коштів:**

- а) витрати включаються в собівартість продукції;
- б) витрати з прибутку підприємства.

2. **Із запозичених коштів:**

- а) кредити у банку;
- б) цільове фінансування.

- за методом розрахунку суми витрат на мотивацію:

1. **Витрати плануються у фіксованій сумі.** Сума витрат визначається експертним шляхом чи на основі витрат конкурентів.
2. **Відсоток від прибутку.** Витрати на мотивацію плануються залежно від прибутку підприємства.
3. **Відсоток від витрат.** Витрати на мотивацію плануються залежно від витрат підприємства.

- за методом визначення витрат.

1. **Експертним методом.** Виконуються експертами на основі аналізу витрат конкурентів, очікуваних прибутків від мотивування тощо.
2. **Статистичним методом.** Визначаються на базу результатів попередніх витрат на мотивацію за формальними методиками.

Використання запропонованої класифікації дозволяє полегшити розуміння мотивації, більш обґрунтовано обирати напрямки мотивації залежно від їх типу при формуванні плану здійснення мотиваційних заходів, враховувати фактор часу (терміни) здійснення мотивації, полегшує процеси формування бюджету витрат на фінансування мотивації, визначення джерел мотивації та час здійснення витрат і, головне, – дозволяє полегшити процес оцінки результатів мотивації.